

6-latki

Utrwalane są głoski: sz, ż, cz, dż oraz r.

Niektóre dzieci mają jeszcze problemy z głoską r, którą zamieniają na l lub j.

7-latki

Opanowana jest technika mówienia.

Dziecko 6-letnie powinno poprawnie i dokładnie wymawiać wszystkie głoski mowy polskiej wypowiedane w izolacji, sylabach, wyrazach i zdaniach, jeżeli nie ma wady słuchu, wad w budowie narządów artykulacyjnych lub innych wad sprzężonych.

Mowę dziecka sześciolatniego charakteryzują następujące cechy:

- 1) posiadanie zróżnicowanego słownictwa,
- 2) opanowanie podstawowych reguł składni, dobra znajomość form gramatycznych,
- 3) mówienie zdaniami prostymi i złożonymi, rzadko występują zdania podrzędnie złożone,
- 4) występowanie mowy sytuacyjnej i opowieściowej,
- 5) duża podatność języka na wpływy grupy, jakość i styl wypowiedzi,
- 6) umiejętność w zadawaniu pytań, protestów słownych, próśb, rozkazów.

Zasób słownictwa czynnego i biernego, jego bogactwo lub ubóstwo jest jednym ze wskaźników ogólnego rozwoju dziecka. Im bogatszy jest zasób słownictwa, tym dziecko lepiej rozumie polecenia rodziców i nauczyciela, buduje złożone wypowiedzi (od 5 – 7 słów) i jest ciekawe świata, a w testach psychologicznych osiąga znacznie wyższe wyniki ilorazu inteligencji.

Ważne jest również to, w jaki sposób dziecko wypowiada się, czy popełnia błędy gramatyczne i składniowe, jak komunikuje się z dorosłymi i rówieśnikami. Zasób słownika czynnego w tym wieku sięga ok. 3 – 4 tysięcy słów.

Bardzo istotnym zadaniem w przygotowaniu dzieci do nauki czytania jest kształcenie słuchu fonematycznego dziecka, a w szczególności analizy i syntezy słuchowej. Podstawowym warunkiem sukcesu dziecka w tej dziedzinie jest prawidłowy słuch fizyczny, gdyż wszelkie zaburzenia w słyszeniu spowodowane częstymi chorobami górnych dróg oddechowych, ucha, katarami utrudniają dostrzeganie i różnicowanie dźwięków.

Ćwiczeniu słuchu służą wszelkie zajęcia umuzykalniające, zabawy w rozpoznawaniu i nazywaniu dźwięków otoczenia, środków lokomocji, instrumentów muzycznych. Zabawy te przyczyniają się do doskonalenia słuchu i ułatwiają identyfikowanie dźwięków mowy ludzkiej, jakimi są głoski.

Dzieci, które błędnie wypowiadają poszczególne głoski, nie będą zdolne do dokonywania prawidłowej analizy i syntezy słuchowej wyrazów. Szczególne jednak trudności występują w momencie analizy i syntezy słuchowo – wzrokowej, gdy głosce podporządkowuje się literę.

Przed rodzicami i nauczycielami stoją następujące zadania dotyczące rozwijania i kształcenia mowy 6 – latków:

- 1) poszerzanie słownictwa czynnego i biernego w oparciu o ich doświadczenia i treści programu przedszkolnego,
- 2) wyrabianie umiejętności poprawnego budowania zdań i dłuższych wypowiedzi,
- 3) wdrażanie do swobodnego wypowiedzania się na różne tematy,
- 4) rozwijanie umiejętności powtarzania i zapamiętywania usłyszanych treści,
- 5) doskonalenie wymowy w zakresie poprawności artykulacyjnej, gramatycznej oraz wyrazistości wypowiedzi.

Katarzyna Cieślak